

TA’LIM SIFATI HAMDA SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA KO‘RGAZMALARNING O‘RNI VA AHAMIYATI

Muhabbat Nomazova

*Surxandaryo viloyati Qumqo‘g‘on tumani 20-sonli
maktabning boshlang‘ich sinf o‘qituvchisi*

Annotatsiya: *Ko‘rgazmali qurollar o‘qitishda muhim ahamiyatga ega, chunki ular murakkab fikrlarni tushunishni osonlashtiradi. Ta’lim samaradorligini oshirishda va sifatli ta’limga erishishda o‘z tajribamda sinalgan ko‘rgazmali metodlar haqida ma’lumotlar va tavsiyalar berib o‘tdim. Bundan tashqari, ko‘rgazmalar o‘quvchilarni kreativ fikrlash, tejamkorlik qobiliyatini shakllantirishga yordam beradigan metodlar ham kiritilgan. Metodik maqolamdan joy olgan har bir metodning maqsadi va undan kutilayotgan natijalar yoritib berilgan.*

Kalit so‘zlar: *O‘quvchi, didaktika, ko‘rgazmalilik, usullar, idrok, tasavvur, tejamkorlik, animatsiya, Quvnoq sayyoralar metodi, kreativlik, ta’limiy o‘yin,*

KIRISH

“Yangi O‘zbekistonning asosiy ustuni – bilim,
ta’lim va tarbiya bo‘ladi”
Shavkat Mirziyoyev

Ko‘rgazmalilik tamoyili. Bu hammaga ma’lum va tushunarli bo‘ladigan tamoyillardan biri bo‘lib, u qadimiy zamonlardan qo‘llanilib kelingan. Buning asosida quyidagi qonuniyatlar yotadi: birinchidan, ko‘rish va eshitish orqali olingan axborotlar miyaga turlicha ta’sir etib, turlicha xotirada saqlanadi. Qisqacha qilib aytganda, ko‘z bilan ko‘rganda quloq bilan eshitgandagiga nisbatan besh-olti barobar ko‘p axborot olinib, uning miyada saqlanish darajasi ham yuqori. Ikkinchidan, ko‘zdan borgan axborot qayta ishlashga muhtoj emas. Maktabda o‘qituvchilarimiz darsga ko‘rgazma uchun ba’zi ko‘zga ko‘rinadigan narsalarni yoki materiallarni olib kelishgan vaqtini eslaysizmi? Buning sababi shundaki, o‘quvchi ko‘rgazmali materiallar orqali o‘rganilgan ko‘nikmalar va bilimlar uning xotirasida uzoq vaqt saqlanib qoladi. Shuning uchun ham ko‘rgazmali ta’lim bugungi kunda eng samarali o‘qitish vositalaridan biri hisoblanadi. Quyida sinfda dars jarayonini samarali tashkil qilishda ko‘rgazmalar va turlari keltirilgan:

1. Ko‘rgazmali qurollar:

Ko‘rgazmali qurollarga jadvallar, diagrammalar, plakatlari va kartalar kiradi. Bu vositalar o‘qitilayotgan mavzuning tasvirini taqdim etish orqali o‘quvchilarga ma’lumotni yaxshiroq tushunish va saqlashga yordam beradi.

2. Audio yordamchilar:

Yozuvlar, podkastlar va audio kitoblar kabi audio qo‘llanmalar so‘zlarni, talaffuzni va eshitish qobiliyatini o‘rgatishda yordam beradi. Ushbu yordamlar, ayniqsa, tinglash orqali yaxshiroq o‘rganadigan o‘quvchilar uchun foydalidir.

3. Audiovizual qurollar:

Ko‘rish va tovushni birlashtirgan audiovizual vositalarga videolar, animatsion multimedialar, hujjatli filmlar va interaktiv taqdimotlar kiradi. Ular o‘quvchilarni to‘liqroq jalb qiladi.

4. Amaliy yordam vositalari:

Modellar, eksperimentlar, o‘quv o‘yinlari kabi amaliy qo‘llanmalar o‘quvchilarga material bilan bevosita muloqot qilish imkonini beradi. Bu usul, ayniqsa, tabiiy fan va matematika kabi fanlarda samarali.

5. Raqamli yordamchi vositalar:

Raqamli yordamchilar o‘quv dasturlari, elektron kitoblar va onlayn resurslarni o‘z ichiga oladi. Ular interfaol va dolzarb kontentni taklif qiladi, bu esa o‘rganishni o‘quvchilar uchun yanada qulayroq va qiziqarli qiladi.

6. Matn, materiallar:

Darsliklar, ish daftarlari an’anaviy, ammo muhim o‘qitish vositalaridir. Ular sinfda o‘qitiladigan darslarni mustahkamlovchi tuzilgan tarkib va mashqlarni taqdim etadi.

Sinfda samarali foydalanish uchun o‘quv qo‘llanmalarini qanday tayyorlash kerak?

O‘quv qo‘llanmalarini tayyorlash ularning sinfda o‘rganishni samarali qo‘llab-quvvatlashini ta’minlash uchun muhim ahamiyatga ega. O‘ylangan holda yaratilgan va foydalanilganda, bu yordamlar o‘quvchilarning materialni tushunishlarini sezilarli darajada oshirishi mumkin. O‘qituvchilar samarali foydalanish uchun o‘quv qo‘llanmalarini qanday tayyorlashlari mumkin:

1. O‘quv maqsadlarini aniqlash;

O‘quv qo‘llanma qo‘llab-quvvatlashini ko‘rgazmani tayyorlashdan aniq o‘quv maqsadlarini aniqlashdan boshlang. Bu dars maqsadlariga to‘g‘ridan-to‘g‘ri mos keladigan va o‘quvchilar o‘rganishi kerak bo‘lgan asosiy fikrlarni hal qiluvchi yordamchi vositalarni yaratishga yordam beradi.

2. O‘quvchilarning ehtiyojlarini hisobga oling.

O‘quvchilarning turli xil ehtiyojlarini, shu jumladan, turli xil ta’lim uslublari va qobiliyatlarini hisobga oling. Bu o‘quv ko‘rgazmalarining sinfdagi barcha o‘quvchilar uchun ochiq va foydali bo‘lishini ta’minlaydi.

3. To‘g‘ri ko‘rgazmalarni tanlang.

Bardoshli, ko‘zga ko‘rinadigan va o‘qitilayotgan yosh jihatiga mos keladigan ko‘rgazmalarni tanlang. Materiallar ishlov berish oson bo‘lishi va mo‘ljallangan xabarni aniq yetkazishi kerak. Tayyorlagan ko‘rgazmangiz mavzularga mosligiga va uzoq vaqt sizga qo‘llash imkonini berishga ahamiyat bering. Bugungi kunda tayyorlagan ko‘rgazmalaringizni laminatsiya qilishingiz, sizga uzoq vaqt xizmat qilishiga erishasiz.

4. Ko‘rgazmalarni noodatiy rang-barang qiling.

Iloji bo‘lsa, o‘quvchilar ishtirokini rag‘batlantiradigan ko‘rgazmalarni ishlab chiqing. Modellar yoki o‘quv o‘yinlari kabi interfaol yordam vositalari o‘quv jarayonini yanada qiziqarli va esda qolarli qilishi mumkin.

5. Oddiy va tushunarli bo‘ling.

Oddiylik asosiy hisoblanadi. Haddan tashqari ko‘p ma’lumot yoki murakkab vizual tasvirlar bilan to‘ldirishdan saqlanib. O‘quvchilarni yosh jihatiga e’tibor qaratish kerak. Ushbu bosqichlarni bajarish orqali o‘qituvchilar o‘rganishni yaxshilaydigan va darslarni o‘quvchilar uchun yanada qiziqarli va ta’sirli qiladigan samarali dars jarayonini tashkil qilish mumkin.

Shuning uchun bugungi kunda o‘qituvchilar samarali o‘rganish uchun ko‘rgazmalar, tarqatma materiallar, doska, taqdimotlar va tasvirlar kabi animatsion multimedia usullarni moslashtirmoqda.

ASOSIY QISM

Ta’lim sifati hamda samaradorligini oshirishda ko‘rgazmalarning o‘rni va ahamiyati

1.Ko‘rgazmali qurollarning o‘qitishdagi ahamiyati.

2.Ta’lim va o‘qitishda ko‘rgazmali qurollardan foydalanishning afzalliklari.

Ko‘rgazmali qurollarning o‘qitishdagi ahamiyati.

Ko‘rgazmali qurollar nafaqat sinfga rang-barang qo‘shimchalar, ular o‘quvchilarning o‘rganish usulini qiziqitira oladigan kuchli vositalardir. Mana qanday qilib:

1.Turli xil ko‘rgazmalar an’anaviy darslarga nisbatan samarali afzalliklariga ega bo‘lib, ular o‘quvchilarning fanga qiziqishini oshirishga xizmat qiladi. Ko‘rgazmali tasviylardan foydalanish orqali dars jarayonini tashkil qilish o‘quvchilarda eshitib tushunish qobiliyati bilan birga, turli xil tasvirlar, infografikalar va videolar orqali ko‘rib tushunish ko‘nikmalarini ham shakllantirib ularni tasavvur olamini rivojlanishiga yordam beradi.

2.Ko‘rgazmali qurollar xotirani va yodda saqlab qolish qobiliyatini kuchaytiradi: Murakkab ma’lumotni xotirada oson eslab qolish uchun ko‘rgazmalar (turli xil tasvirlar, multimedialar yoki diagrammalar foydalanish muhim). Bu o‘quvchilarga ma’lumotlarni tushunish va ularni uzoq vaqt davomida saqlash imkonini beradi. Tadqiqotlar shuni ko‘rsatadiki, ko‘rgazmalar o‘quvchilarga matnga asoslangan ta’limga qaraganda ma’lumotni 400% gacha yaxshiroq saqlaydi.

3.Qiziqish va ishtiyonni uyg‘otib: Maftunkor tasvir yoki yaxshi bajarilgan namoyish quruq ma’ruzani interaktiv tadqiqotga aylantirishi mumkin. Bu hayrat tuyg‘usini uyg‘otadi va yanada dinamik va samarali o‘quv muhitini rivojlantiradi. Ko‘rgazmali tasvirlar, shuningdek, nazariy tushunchalar va real hayot ilovalari o‘rtasidagi tafovutni bartaraf etib, o‘rganishni yanada dolzarb va qiziqarli qiladi.

4.Texnologiyani qabul qiling: Ta’limga oid videolar, animatsiyalar va interaktiv taqdimotlar texnologiya qurshovida ulg‘ayayotgan o‘quvchilar bilan rezonanslashadi. Ko‘rgazmali tasvirlar bilan tanishish o‘rganishni yanada qiziqarli qiladi va mavzu bilan ijobiy aloqani rivojlantiradi.

Aslini olganda, ko‘rgazmali qurollar shunchaki qo‘shimcha vosita emas, ular muvaffaqiyatli va qiziqarli ta’lim tajribasining ajralmas qismidir.

O‘qitish uchun ko‘rgazmali qurollarga misollar

Ko‘rgazmali qurollar olami pedagoglar tomonidan o‘rganishni kutayotgan xazinadir. O‘quvchilarning o‘rganish salohiyatini yoqish uchun ba’zi qiziqarli misollar:

Ko‘rgazmali yordamchilarni, plakatlar, diagrammalar va rasmlar abadiy vositalar bo‘lib qolmoqda. Ular murakkab jarayonlarni ifodalashi yoki murakkab tushunchalarni oson o‘rganish uchun o‘qituvchini ajralmas dastyoridir. Bular orqali ko‘zlangan natijaga erishishingiz shubhasizdir.

Amaliy o‘rganish: 3D modellar yordamida tekis ekrandan tashqariga chiqing! 3-sinf tabiiy fan darsidagi yer sayyorasi bobida globus o‘quvchilarga qit‘alar va okeanlarni tasavvur qilish imkonini beradi. Shunga o‘xshab, ushbu metodik tavsiyamda o‘zining innovatsion usulimni taqdim etaman.

2. Ta’lim va o‘qitishda ko‘rgazmali qurollardan foydalanishning afzalliklari.

Raqamli asrni qabul qiling! O‘quv videolari o‘quvchilarni o‘tmishda orqaga qaytarishi mumkin, bu ularga tarixiy voqealar sodir bo‘lganiga guvoh bo‘lish imkonini beradi. Interaktiv taqdimotlar esa o‘quvchilarni hayrat o‘rindig‘iga mixlab qo‘yib, viktorinalar, simulyatsiyalar va so‘rovlar orqali faollikni kuchaytiradi. Haqiqiy dunyoning kuchi: moddiy narsalarning ta’sirini kamaytirmang! 4-sinf tabiiy fan darsligidagi tuproq va uning turlari mavzusida kulol parchalari yoki qadimiy loydan yasalgan narsalar kabi tarixiy artefaktlarni olib kelish o‘tmishga qiziqish uyg‘otishi mumkin. Sinfdagi xona gullari tabiiy fan darslarini jonlantirishi mumkin, o‘lchash stakanlari va tarozilar kabi kundalik narsalar matematik tushunchalarni amaliy qilish imkonini beradi.

Ushbu xilma-xil ko‘rgazmali qurollarni o‘z ichiga olgan holda, o‘qituvchilar turli xil ta’lim uslublariga mos keladigan va o‘quvchilarda izlanishga bo‘lgan ishtiyoqni uyg‘otadigan dinamik o‘quv muhitini yaratishi mumkin.

O‘quvchilarning aksariyati rasm yoki video tasvir orqali yaxshiroq o‘rganadilar. Buning sababi, matnlar, ayniqsa, qiziquvchan yoshlar uchun oddiy matnlarga qaraganda ko‘proq jozibador. Bir nechta tadqiqotlar ko‘rgazmali o‘rganishning kuchi va samaradorligini isbotladi.

Keling buning sababini ko‘rib chiqamiz:

Ko‘rgazmali o‘rganishning eng katta afzalliklaridan biri bu ma’lumotlarni qayta ishlashni osonlashtirishidir va shu bilan butun o‘rganish tajribasi soddalashtiriladi. O‘quvchilar hatto eng murakkab mavzularni ham ko‘rgazmali ma’lumotlarga qarab tez va oson o‘rganishlari mumkin. Ushbu o‘quv elementlari jadvallar, rasmlar va grafiklarni o‘z ichiga olishi mumkin. Shuning uchun bolalar mavzuni tasvirlar, grafikalar va ko‘rgazmali qurollar bilan tushuntirilganda yaxshiroq tushunadilar va o‘rganadilar.

Samarali ko‘rgazmali qurollar qanday xususiyatlarga ega?

Oddiy va tushunarli: tartibsizliklardan saqlanib va asosiy xabarni yetkazishga e’tiboringizni qaratib.

Mavzuga taalluqli: ko‘rgazmalar tasvirlar o‘quv maqsadlariga bevosita bog‘lanishiga ishonch hosil qiling.

Yuqori sifat: o‘quvchilar ko‘rishi oson bo‘lgan aniq va yaxshi o‘lchamdagi ko‘rgazmalardan foydalaning.

Yoshga mos: rang-barang tasvirlarning murakkabligini o‘quvchining rivojlanish darajasiga moslashtiring.

Ko‘rgazma jozibali: diqqatni jalb qilish uchun rang, kontrast va jozibali dizayn elementlaridan foydalaning.

Ko‘rgazmali qo‘llanmalarni samarali qo‘shish orqali o‘qituvchilar barcha o‘quvchilar uchun yanada qiziqarli va ta’sirli o‘rganish tajribasini yaratishlari mumkin.

O‘qitishda ko‘rgazmali qurollardan maqsad nima?

O‘qitishdagi ko‘rgazmali qurollarning maqsadi asosiy tushunchalarni ko‘rgazmali ifodalash orqali darsni yanada tushunarli va qiziqarli qilishdir. Ular o‘quvchilarga ma’lumotni yaxshiroq tushunish va eslab qolishga yordam beradi.

Qanday qilib samarali ko‘rgazmali qurollar tayyorlanadi?

Samarali ko‘rgazmali qurollarni yaratish uchun aniqlik va soddalikka e’tibor bering. Yordamchi vositalar o‘quvchilarni haddan tashqari oshirmasdan o‘rganishni yaxshilashini ta’minlash uchun oddiy dizaynlar, tegishli rasmlar va ixcham matnlardan foydalaning.

Darsda ko‘rgazmali qurollardan qanday foydalaniladi? Muhim tushunchalarni ajratib ko‘rsatish uchun darsning asosiy nuqtalarida ko‘rgazmali qurollardan foydalaning. Ular barcha o‘quvchilarga aniq ko‘rinadiganligiga ishonch hosil qiling va diqqatni jamlash va qiziqishni saqlab qolish uchun ularni darsingizga muammosiz birlashtiring.

Mening innovatsion usulim

“QUVNOQ SAYYORALAR”

Darsda o‘quvchilar mevalar ortidagi yulduzlar turkumini osmon yulduzlari xaritasidan izlab topishadi. Mevalarning foydali jihatlarini va doim toza yuvilgan holda iste’mol qilishlik kerakligini aytib o‘tishadi. Xaritadan yulduzlar turkumini topgan o‘quvchi “Istiqlol” raketasi chiptani qo‘lga kiritadi. O‘quvchilar “Quvnoq sayyoraga” sayohatga chiqishadi. Sayyoralar ortida mavzuga oid savollar joylashgan. Bu orada sayyoralar haqida ma’lumotlar bazidan audioda tayyorlangan ma’lumot tinglanadi. Sayyoralaridagi savollarga javob bergan o‘quvchilar rag‘batlantirib boriladi. Bu sayohat o‘quvchilar tasavvur olamini kengaytiradi. O‘quvchilarni tabiatga kuzatuvchanlik qobiliyatini oshiradi. O‘quvchilar darsda xaritadan ko‘rgan yulduzlar turkumini tunda osmondan izlaganliklari va ota-onalarini ham qiziqtirib qolganligini va darslarga kelib kuzatib bir olam taassurotga ega bo‘lish bilan birga yulduzlar turkumi haqida ham ma’lumotga ega bo‘lganliklari va rahmat aytganlar. Axir biz buyuk astronom olim Mirzo Ulug‘bek avlodlarimiz. Sinfimda o‘quvchilar kamida 10 dan ortiq yulduzlar turkumini yoddan aytish bilan birga, osmonda turish o‘rnini ham topganliklari haqida bir-birlari bilan o‘zaro kim ko‘p bilish haqida bahslashadilar. Bu usuldan tabiat, o‘qish, matematika darslarida unumli foydalandim va o‘quvchilar qiziqishi ortdi. Xaritada ishlashdi, yulduzlar turkumining har birida nechtdan yulduz borligini bilishdi. Mevalarning foydali jihatlarini haqida ma’lumot izlashdi. Tom ma’noda o‘quvchini izlanuvchanlik, kuzatuvchanlik erkin fikrlash eng muhimi tunda ham fan haqida izlanishga erisha oldim.

Siz ham o‘quvchilaringizga o‘rgatishni istaysizmi?

Buni tayyorlash juda oddiy kamxarj:

- 1) mevalar va sayyoralar shakli chizib qirqib oling;
- 2) qirqib olingan meva va sayyoralar tasvirini kartonga yelimlang;
- 3) quyosh sistemi halqalarini simdan tayyorlab oling;
- 4) kartonga yelimlangan sayyoralarni joylashtiring;
- 5) osmon yulduzlar xaritasini chizib oling;
- 6) yog‘ochdan raketa yasab oling;
- 7) tayyorashni yakunida to‘rtburchak shaklda yog‘ochdan yasalgan joyga quyosh sistemi va yulduzlar xaritasi hamda raketa o‘rnatiladi;
- 8) quvnoq sayyoralarga turli rangda yonuvchi chiroqlar o‘rnatib chiqing, bu bolalar qiziqishini yanada ortiradi;

Bir qarashda bu oddiy tuyular, lekin hech osmonda yulduzlar turkumini kuzatibganmisiz, ularni nomlarini bilasizmi? Mitti o‘quvchilarim esa buni uddalashdi. O‘quvchi bilan bir qatorda bu usul ota-onalarni ham qamrab oldi. Farzandlari bilan birga yulduzlar turkumini o‘rganishdi.

Metoddan kutilayotgan natijalar:

- ☐ kuzatuvchanlik qobiliyatini shakllantiradi;
- ☐ kreativ fikrlash qobiliyatini shakllantiradi;
- ☐ izlanuvchanlik qobiliyatini shakllantiradi;
- ☐ iqtidorlarini ochishga yordam beradi;
- ☐ tasviriy san'at va matematika bilan integratsiya.

“MOHIR OSHPAZ”

Hozirgi vaqtda o‘quvchilarning e’tiborlari taxminan 8 soniyani tashkil qiladi. Shuning uchun o‘qituvchilar mavzuni iloji boricha ko‘rgazmali qilish orqali ularni qiziqtirishlari muhimdir. Ushbu qisqa e’tiborni hisobga olgan holda, o‘qituvchilar nafaqat o‘quvchilarni mavzuga qiziqtirish, balki yaxshiroq tushunishni ta’minlash uchun o‘qitish usullarini o‘zgartirishlari kerak. “MOHIR OSHPAZ” ta’limiy o‘yin

O‘yin maqsadi: matematik o‘yin o‘quvchilarning yanada chuqurroq bilim olishlarida, ularning fikrlash qobiliyatlarini, qiziqishini, mantiqiy tafakkurini o‘stirishga, topqirlik, ziyrakliklarini rivojlantirishga yordam beradi;

Tarbiyaviy ahamiyati: o‘quvchilarga o‘yin orqali umuminsoniy qadriyatlarimiz, milliy urf-odatlarimizni e’zozlashga o‘rgatish, mehmondo‘stlik, odoblilik fazilatlarini tarbiyalaydi;

O‘yin qoidasi: Bu o‘yinni kichik guruhlar bilan ishlashda darsni mustahkamlash qismida olib borilsa, boladi. O‘quvchilarga o‘yinni boshlashdan oldin o‘zbek xonadonlarining azaliy urf-odatlari mehmondo‘stligi haqida suhbatlashib, mehmon kelganda milliy taomlarimiz va oshpazlik kasbi haqida tushuncha beriladi. Shu sababli o‘yin qoidasi boyicha o‘quvchilar uylariga mehmon kelganligini faraz qilib osh damlashadi. Daskada oshpazimiz va osh masaliqlari bilan birga misollar yozilgan kartotekalar bo‘ladi. Har bir guruhdan o‘quvchilar chiqib misollar javobini yechishadi. Qaysi guruh o‘quvchilari

misollarni xatosiz yechsa, bu guruhning oshi mazali va sifatli chiqadi. Misollarni o‘qituvchi mavzularga moslashtirib olishi mumkin. Har bir guruh ishi tekshiriladi va mazali oshi dasturxonga tortiladi. Oshlar maketi ham tayyorlab qo‘yilishi lozim. Xatoga yo‘l qo‘yilsa, osh tuzsiz yoki yog‘i kam, guruch damini olmabdi deyilgan o‘qituvchi tomonidan jarimalar aytiladi. Oshni sifatli pishirgan guruh o‘quvchilari g‘olib hisoblanadi va “Mohir oshpaz” ichida joylangan sovg‘ani qo‘lga kiritishadi. Bu ko‘rgazmani barcha fanlarda qo‘llashingiz mumkin. Milliy taomlar maketlari tayyorlanib masalliqalariga savollar joylanib dars davomida foydalanish mumkin. Ko‘rgazmaning eng afzalligi ham aslida barcha fanlarda qo‘l kelishidir. Shu bilan bir qatorda oshpazlik kasbi haqida ham ma‘lumotlar berib ketishingiz kerak. Bu oddiy plastik idishdan yaratilgan, o‘quvchilarda keraksiz idishlardan unumli foydalanish tejamkorlikni rivojlantiradi.

Ushbu ko‘rgazmali qurolning tayyorlanishi siz uchun qiziqmi?

- 1) 5 litr yoki 10 litrli plastik idish olasiz;
- 2) oshpazni bosh qismini matodan tikib soch qismini iplar yordamida tayyorlab olasiz;
- 3) plastik idish og‘iz qismiga, tikib tayyorlangan oshpazni boshini o‘rnatasiz;
- 4) matodan oshpaz kiyimlarini plastik idishga mo‘ljallab tikib olasiz;
- 5) tikilgan kiyimlarni plastik idishga yelimlaysiz;
- 6) kartondan oshpazni oyoqlarini yasab mato bilan qoplaysiz va kichik arqon orqali plastik idishga yelimlaysiz;
- 7) plastik idishni qorin qismini to‘rtburchak qilib kesib ochib olasiz, bu oshpazni ichiga turli sovg‘alar joylash uchun;

Qarabsizki keraksiz chiqindiga chiqqan plastik idishdan ajoyib oshpazimiz tayyor bo‘ladi.

Metoddan kutilayotgan natijalar:

- ☐ kasbga muhabbat uyg‘otadi;
- ☐ kreativ fikrlash qobiliyatini shakllantiradi;
- ☐ umuminsoniy qadriyatlarimiz, milliy urf-odatlarimizni e‘zozlashga o‘rgatish, mehmondo‘stlik, odoblilik fazilatlarini shakllanadi;
- ☐ o‘quvchilar mavzu yuzasidan bilimlarini mustahkamlaydilar;
- ☐ tejamkorlik qobiliyatini shakllantiradi;
- ☐ hamkorlikda ishlash ko‘nikmasini shakllantiradi.

Ko‘rgazmali dars o‘tish o‘rganishni qiziqarli qiladi,

O‘quvchilar, ayniqsa matnlar va ma‘ruzalar orqali o‘qitilsa, osongina zerikib qolishadi. Bu erda ko‘rgazmali qurollar orqali o‘rganish foydali bo‘ladi va o‘rganish magnit vazifaga o‘xshaydi. O‘quvchilarni fanga qiziqtirishga magnit kabi tortadi. Ma‘lumki, ko‘rgazmali o‘rganish o‘quvchilarni tezroq o‘rganishga jalb qiladi va yordam beradi, shu bilan birga ularning samaradorlik darajasini oshiradi. Har bir darsingizga o‘zgacha tayyorlaning bola bir hillikdan zerikadi .Mavzuga mos ko‘rgazmalar tayyorlashga harakat qiling.

“IJODKORLIK-IZLANISH SAMARASI” barcha qo‘l mehtati bilan yaratgan ko‘rgazmalarimni quyidagi havola orqali ko‘rib ish faoliyatingizda foydalansangiz mumkin. Foydasi teksta juda mamnun bo‘laman.

Munosib yashalgan hayotni yillar bilan emas, balki bajarilgan ishlar bilan o‘lchamoq zarur.

R.SHERIDAN

III. Xulosa, zamonaviy ta‘limni tashkil etishga qo‘yiladigan muhim talablardan biri ortiqcha ruhiy va jismoniy kuch sarf etmay, qisqa vaqt ichida yuksak natijalarga erishishdir. Qisqa vaqt ichida muayyan nazariy bilimlarni o‘quvchilarga yetkazib berish, ularda ma‘lum faoliyat yuzasidan ko‘nikma va malakalarni hosil qilish.

Zamonaviy boshlang‘ich ta‘lim uchun istiqbolli, ustuvor yo‘nalishlardan biri, bu shaxsning umuminsoniy, milliy qadriyatlar ruhida tarbiyalash asosida rivojlantirishdan iboratdir, ya‘ni har tomonlama rivojlangan shaxsni tarbiyalashga yo‘naltirilgan tarbiya jarayonidir.

Boshlang‘ich sinflarda bola ko‘rgan narsasiga ko‘proq qiziqadi va ko‘rganlari yaxshiroq xotirasida qoladi. Shu bilan birga fikrlash qobiliyati, tasavvur olami kengayishi, ijodkorligi, kuzatuvchanligi ortadi. Har bir darsda mavzuga xos ko‘rgazmali usluldan foydalanib dars o‘tish o‘zlashtirish samaradorligini oshiradi.

Boshlang‘ich sinf darslarida yuqoridagi kabi ko‘rgazmali metodlardan foydalanish o‘quvchilarning bilim samaradorligini oshiradi. O‘quvchilarning ta‘limiy, tarbiyaviy rivojlantirishda yordam beribgina qolmay, dars jarayonini sifatli tashkil qilinishini ta‘minlaydi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Kuranbayeva.H (2024) Boshlang‘ich sinf o‘qituvchilarini metodik takomillashtirishga yo‘naltirish usullari va kompetentlik <https://inlibrary.uz/index.php/science-research/article/view/27968>
2. Interfaol ta‘lim metodlarining psixologik asoslari uslubiy qo‘llanma SamDU nashr-2015 A.Saidov
3. www.ziyouz.com kutubxonasi